

ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

ที่ ศธ. 0521.2.08/

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี 94000

พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลผู้ปกครองนักเรียนเพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน

ด้วยนางมาเรียม มะแซ รหัสนักศึกษา 5020420012 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครุศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี” โดยมี อาจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ ใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลรายชื่อผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนของท่านเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการแจกแบบสอบถามการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูง
มา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร. อะห์มัด ยี่สุนทรง)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ 0 - 7333 - 1305

โทรสาร 0 - 7334 - 8726

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต
แผนกวิชาครุศาสตร์อิสลาม ภาควิชาอิสลามศึกษา
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. อาจารย์ ดร.มะรอนิง สาแลมิง
แผนกวิชากฎหมายอิสลาม ภาควิชาอิสลามศึกษา
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี
3. อาจารย์ สุวรรณิ หลังปุเต๊ะ
แผนกวิชาครุศาสตร์อิสลาม ภาควิชาอิสลามศึกษา
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา โทร. 2213

ที่ มอ 751/

วันที่ พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร. อิบราเฮ็ม ณรงค์รักษาเขต

ด้วยนางมาเรียม มะแซ รหัสนักศึกษา 5020420012 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครุศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี”

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องของเครื่องมือในด้านเนื้อหาและโครงสร้างความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร. อะห์มัด ยี่สุนทรง)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา โทร. 2213

ที่ มอ 751/

วันที่ พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ ดร. มะรอนิง สาแลมิง

ด้วยนางมาเรียม มะแซ รหัสนักศึกษา 5020420012 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครุศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี”

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องของเครื่องมือในด้านเนื้อหาและโครงสร้างความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร. อะห์มัด ยี่สุนทรง)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักเลขาธิการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา โทร. 2213

ที่ มอ 751/

วันที่ พฤษภาคม 2553

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน อาจารย์ สุวรรณิ หลังปูเต๊ะ

ด้วยนางมาเรียม มะแซ รหัสนักศึกษา 5020420012 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา (ครุศาสตร์อิสลาม) วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี”

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่าน ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพและความถูกต้องของเครื่องมือในด้านเนื้อหาและโครงสร้างความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถาม และให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(ดร. อะหมัด ยี่สุนทรง)

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

Prince of Songkla University
Pattani Campus

แบบสอบถาม

การปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง
ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

แบบสอบถาม มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาตาม
ทัศนะของผู้ปกครอง

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติหลักคุณธรรม
จริยธรรมอิสลามของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา

ให้ผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการ ดังนี้

1. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ที่ตรงกับความเป็นจริง
2. ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของการปฏิบัติตามความเป็นจริง
3. เติมข้อความใน ..... ตามความคิดเห็นของท่าน

ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ความคิดเห็นของท่านจะเป็นข้อมูลที่ช่วย
ในการเสนอแนะการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา
ให้ประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

มาเรียม มะแซ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ.....ปี (เศษเกิน 6 เดือนให้ปัดเป็น 1 ปี)

1. ต่ำกว่า 20 ปี 2. 20 – 30 ปี
 3. 31 – 40 ปี 4. 41 – 50 ปี
 5. 51 – 60 ปี 6. 60 ปีขึ้นไป

3. อาชีพ

1. ค้าขาย 2. รับจ้าง
 3. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 4. เกษตรกรรม
 5. ประมง 6. อื่นๆระบุ.....

4. ระดับการศึกษา

ด้านสามัญ

1. ประถมศึกษา 2. มัธยมศึกษาตอนต้น
 3. มัธยมศึกษาตอนปลาย 4. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 5. อื่นๆ (ระบุ) .....

ด้านศาสนา

1. อิบติดาอีย์ (ชั้น 1 – 4)
 2. มุตะวัชชฎ (ชั้น 5 – 7)
 3. ซานาวิยี (ชั้น 8 – 10)
 4. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 5. ศึกษาาระบบปอเนาะ จำนวน.....ปี
 6. อื่นๆระบุ.....

ตอนที่ 2 การปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา

ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ ขอให้ท่านพิจารณาและประเมินค่าแต่ละข้อความต่อไปนี้

แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ท่านคิดว่าเป็นจริงมากที่สุด

เพียงช่องเดียวเท่านั้น

การปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านความสะอาด					
1. นักเรียนเป็นคนรักความสะอาด โดยอาบน้ำทำความสะอาดร่างกายของตนเองทุกวัน					
2. นักเรียนมีการแปรงฟันและทำความสะอาดช่องปาก หลังรับประทานอาหารทุกครั้ง					
3. นักเรียนทำความสะอาดอวัยวะของร่างกายด้วยการทำวูฎู ทั้งในลักษณะวาญิบ (ต้องทำ) และสุนัต (ควรทำ) ก่อนที่จะมีการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ ทุกครั้ง					
4. นักเรียนรับประทานที่ฮาลาลและมีประโยชน์เสมอ					
5. นักเรียนเป็นคนทำความสะอาดเสื้อผ้าอุปกรณ์เครื่องใช้ และบ้านเรือนของตนเองเสมอ					
ด้านความสุภาพ					
6. นักเรียนเป็นคนที่ไม่ก้าวร้าว ไม่ชอบความรุนแรง					
7. นักเรียนมีมารยาทงามและวางตัวเหมาะสม					
8. นักเรียนเป็นคนที่พูดจาสุภาพ อ่อนโยน มีมารยาทดี					
9. นักเรียนเป็นคนที่ไม่เถียงหรือขึ้นเสียงกับพ่อและแม่ หรือผู้ปกครอง					
10. นักเรียนเป็นคนที่ไม่ใช้คำพูดจาถากถาง เหยียดเย้ย และดูหมิ่นเพื่อนและผู้อื่น					

การปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านความกตัญญู					
11. นักเรียนตอบแทนคุณต่อผู้มีบุญคุณด้วยการทำดีและ ประพฤติดีต่อเขา					
12. นักเรียนดูแล ปรนนิบัติ และเอาใจใส่พ่อแม่หรือ ผู้ปกครองเป็นประจำ					
13. นักเรียนจะรัก เคารพและให้เกียรติครูผู้สอนตลอดเวลา					
14. นักเรียนมีความสำนึกในบุญคุณของโรงเรียน โดยตั้งใจ ศึกษาเล่าเรียนและประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบ ของโรงเรียน					
15. นักเรียนเห็นความสำคัญของสังคมและชุมชน โดยการ ประพฤติเป็นคนดี					
ด้านความขยัน					
16. นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน					
17. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนและเข้าร่วม กิจกรรมต่างๆ กับเพื่อนเสมอ					
18. นักเรียนเป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ทอดทิ้ง					
19. นักเรียนมีความมุ่งมั่น และขยันในการศึกษาหาความรู้ ด้วยตนเองเสมอ					
20. นักเรียนทำการบ้านหรือรายงานที่ได้รับมอบหมาย ให้เสร็จตรงเวลา					
ด้านความประหยัด					
21. นักเรียนเป็นคนใช้เงินอย่างประหยัด					
22. นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์					
23. นักเรียนใช้อุปกรณ์การเรียนต่างๆ เช่น สมุด ดินสอ ปากกา ฯลฯ อย่างคุ้มค่า					
24. นักเรียนเห็นความสำคัญของการออม					

การปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนคาทอลิก	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านความซื่อสัตย์					
25.นักเรียนได้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายด้วยซื่อสัตย์ ไม่คดโกง					
26.นักเรียนดูแลรักษาสิ่งของที่ถูกฝากไว้อย่างดี					
27.นักเรียนไม่ทุจริตในการสอบ					
28.นักเรียนไม่เอาของผู้อื่นมาเป็นของตน					
29.นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการพูดจากับเพื่อนและครู					
ด้านความสามัคคี					
30.นักเรียนร่วมกลุ่มกับเพื่อนไปช่วยเก็บขยะในบริเวณ โรงเรียนและมัชยิด					
31.นักเรียนมีความสามัคคีในการไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติ ของโรงเรียน					
32.นักเรียนรวมกลุ่มกันกับเพื่อนในการทบทวนบทเรียนหรือ ทำการบ้าน					
33.นักเรียนมีความเข้าใจในการอยู่ร่วมกัน					
34.นักเรียนมีความสามัคคีปรองดองกับครู ในการปฏิบัติ ศาสนกิจ					
ด้านความมีน้ำใจ					
35.นักเรียนมีน้ำใจแบ่งขนมให้เพื่อนกินเสมอที่โรงเรียน					
36.นักเรียนมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนๆข้ามถนนที่หน้าโรงเรียน					
37.นักเรียนช่วยแม่หัวของเวลาไปตลาด					
38.นักเรียนมีน้ำใจช่วยเหลืองานหรือกิจกรรมของโรงเรียน โดยไม่หวังผลตอบแทน					
39.นักเรียนช่วยงานในเทศกาลและกิจกรรมทางสังคมต่างๆ เช่น งานเมาลิด งานกวนซอโร หรืองานแต่งงาน เป็นต้น					

การปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา	ระดับการปฏิบัติ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านความมีวินัย					
40.นักเรียนมีระเบียบวินัยในการแต่งกายเป็นอย่างดี					
41.นักเรียนรักษาเวลาและตรงต่อเวลาในการละหมาดและ การเรียน					
42.นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของครอบครัว					
43.นักเรียนส่งการบ้านตามกำหนดทุกครั้ง					
44.นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน					

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรม
อิสลามของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา

คำชี้แจง : ให้ท่านแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงทุกประการ โดยเติมข้อความลงในช่องว่างที่
เว้นไว้ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

1. ท่านมีข้อเสนอแนะ ในการปฏิบัติหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา
ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี มีอะไรบ้าง

ด้าน	ข้อเสนอแนะ
ด้านความสะอาด	....
ด้านความสุภาพ	....
ด้านความกตัญญู	....

ด้าน	ข้อเสนอแนะ
ด้านความขยัน	....
ด้านความประหยัด	....
ด้านความซื่อสัตย์	....
ด้านความสามัคคี	....
ด้านความมีน้ำใจ	....
ด้านความมีวินัย	....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ภาคผนวก ก

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

Prince of Songkhro University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ผลการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Coefficient Alpha)

การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครองในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี	จำนวนข้อ	ค่าแอลฟา
ด้านความสะอาด	5	.66
ด้านความสุภาพ	5	.63
ด้านความกตัญญู	5	.62
ด้านความขยัน	5	.60
ด้านความประหยัด	4	.81
ด้านความซื่อสัตย์	5	.65
ด้านความสามัคคี	5	.69
ด้านความมีน้ำใจ	5	.74
ด้านความมีวินัย	5	.71
รวม	44	.92

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหาค่า IOC

แบบสอบถาม	คำถาม ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ตอนที่ 2 การปฏิบัติตามหลัก คุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ด้านความสะอาด	1	+1	+1	+1	3	1.00
	2	+1	+1	+1	3	1.00
	3	+1	+1	+1	3	1.00
	4	+1	0	+1	2	0.67
	5	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านความสุภาพ	6	+1	0	+1	2	0.67
	7	+1	0	+1	2	0.67
	8	+1	+1	+1	3	1.00
	9	+1	+1	+1	3	1.00
	10	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านความกตัญญู	11	+1	0	+1	2	0.67
	12	+1	+1	+1	3	1.00
	13	+1	-1	+1	1	0.33
	14	+1	0	+1	2	0.67
	15	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านความขยัน	16	+1	+1	+1	3	1.00
	17	+1	+1	+1	3	1.00
	18	+1	+1	+1	3	1.00
	19	+1	+1	+1	3	1.00
	20	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านความประหยัด	21	+1	+1	+1	3	1.00
	22	0	+1	+1	2	0.67
	23	+1	+1	+1	3	1.00
	24	+1	0	+1	3	1.00

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือหาค่า IOC

แบบสอบถาม	คำถาม ข้อที่	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่าเฉลี่ย (IOC)
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านความซื่อสัตย์	25	+1	+1	+1	3	1.00
	26	+1	+1	+1	3	1.00
	27	+1	+1	+1	3	1.00
	28	+1	+1	+1	3	1.00
	29	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านความสามัคคี	30	+1	+1	+1	3	1.00
	31	+1	+1	+1	3	1.00
	32	+1	+1	+1	3	1.00
	33	+1	0	+1	2	0.67
	34	0	+1	+1	2	0.67
ด้านความมีน้ำใจ	35	+1	+1	+1	3	1.00
	36	0	+1	+1	2	0.67
	37	+1	+1	+1	3	1.00
	38	+1	+1	+1	3	1.00
	39	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านความมีวินัย	40	+1	+1	+1	3	1.00
	41	+1	+1	+1	3	1.00
	42	+1	+1	+1	3	1.00
	43	+1	+1	+1	3	1.00
	44	+1	+1	+1	3	1.00

หมายเหตุ ข้อที่ 13 ได้แก้ไขแล้ว

สรุปผล
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้
ใช้ได้

Prince of Songkhla University
Patani Campus

ภาคผนวก ง

Manuscript

Prince of Songkla University
Pattani Campus

**The Practice of Islamic Morality and Ethics of Tadika's Students as Perceived by Guardian
in Muang District, Pattani Province**

Mariam Masae¹

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) study the practice of Islamic morality and ethics of Tadika's students as perceived by their parents in Muang district, Pattani province, 2) collect suggestion for the practice of Islam morality and ethics of Tadika's students as perceived by their parents in Muang district, Pattani Province. The sample used in this study is parents in Muang district, Pattani Province the year 2551 total up 60 the school, 7,020 persons which resulted the size of the sample numbered 378 persons. The used for the study was questionnaires, is valuable the Reliability equals to .92. The statistics used in analyzing the data were index accordance value (IOC), means, standard deviation (S.D.), percentage value, frequency value,

The results of the study were meet that the practice of Islamic morality and ethics of Tadika's student as perceived by their parents in Muang district, Pattani province both of 9 side is clean, gentleness, gratitude, diligence, saving, honesty, unity, kindness and discipline stay in many levels,

And evaluate the suggestion of Islamic morality and ethics of Tadika's student meet that the clean side, diligence side, saving side and kindness side.

---

¹ Graduate (Islamic Studies)

การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา
ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
มาเรียม มะแซ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีจุดประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 2) ประมวลข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551 รวม 60 โรงเรียน จำนวน 7,020 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามโดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความสอดคล้อง (IOC) ค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency)

ผลการศึกษาวิจัย พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 9 ด้าน คือ ด้านความสะอาด ด้านความสุภาพ ด้านความกตัญญู ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความมีน้ำใจ และด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมาก และด้านความซื่อสัตย์มากที่สุด

และเมื่อประมวลข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในด้านต่างๆ คือ ด้านความสะอาด ด้านความขยัน ด้านความประหยัด และด้านความมีน้ำใจ.

¹ นักศึกษา (สาขาวิชาอิสลามศึกษา)

บทนำ

ประเทศไทย เป็นประเทศที่กำลังพัฒนา แต่การพัฒนาประเทศจะดำเนินไปอย่างมีคุณภาพเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของประชาชนส่วนใหญ่เป็นสำคัญกล่าวคือ ประชากรต้องมีคุณภาพ ดังพระบรมราชาโฆวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ความว่า “ประเทศชาติจะเจริญหรือเสื่อมลงนั้นขึ้นอยู่กับการศึกษาของประชาชนแต่ละคนเป็นสำคัญ” การจัดการการศึกษาจึงต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 5) เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ถือเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการปฏิบัติและพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีไหวพริบ วิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542 : 2)

ปัจจุบันประเทศไทยกำลังประสบกับภาวะการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ทางสังคมมากมาย โดยเฉพาะระบบเศรษฐกิจที่เน้นการเพิ่มผลผลิต ทำให้ค่านิยม ความดีงาม คุณธรรม จริยธรรมเบี่ยงเบนออกจากศีลธรรมจรรยาของศาสนา เงินมีบทบาทต่อจิตใจคนเป็นอย่างมาก ความสัมพันธ์ระหว่างคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ค่านิยมทางวัตถุถ่ายทอดจากสังคมเมืองมาสู่ชนบทและครอบงำเยาวชนได้อย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อคุณธรรมและจริยธรรมของเยาวชน สังคมไทยในปัจจุบันไม่ว่าสังคมเมืองใหญ่หรือเมืองเล็ก จะมีความเจริญทางด้านวัตถุ และวิถีชีวิตประจำวันไม่แสดงถึงความเจริญทางจิตใจ มีการใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ทั้งการกินการอยู่ ความสับสน ความฉุกฉลุกรุก การขาดระเบียบวินัย และความหย่อนยานในศีลธรรมอันดีงาม บุคคลในสังคมไม่เคารพกฎเกณฑ์ ไม่เคารพกฎหมายและธรรมจรรยาของสังคมมากขึ้นทุกที ที่เป็นเช่นนี้เพราะสังคมไทยหย่อนค่านิยมและจริยธรรมจึงทำให้ต่างคนต่างมุ่งแต่สะดวก ไม่ประพฤติตามขนบธรรมเนียมประเพณีและไม่เคารพกฎหมายซึ่งเป็นกฎระเบียบของสังคม คนส่วนใหญ่ในสังคมคอยแต่เป็นฝ่ายรับ เช่น รับความสะดวกสบาย รับความเห็นใจ รับความเมตตา รับความกรุณา รับความยุติธรรม รับการให้อภัยจะมองหาผู้ให้ เช่น ให้การเห็นใจ ให้ความยุติธรรม ให้ความเมตตา กรุณา ให้ความปรารถนาดี ให้อภัยต่อผู้อื่น ดูจะหาได้ไต่อยากมากเข้าทุกที (กรมวิชาการ, 2544 : 1) ความได้เปรียบของบุคคลที่มีโอกาสจะยิ่งหนักหน่วงขึ้น หลักศีลธรรมจรรยาจึงถูกมองข้าม การมีศรัทธาในศาสนา เริ่มพ่ายแพ้ต่อกิเลสความเห็นแก่ตัวของมนุษย์ สังคมเมืองมีการติดต่อธุรกิจ

การค้า และรับการถ่ายทอดความเจริญก้าวหน้าจากต่างชาติมากขึ้น การยึดถือในค่านิยม ศีลธรรมอันดีงามเริ่มจางหายไปพร้อมกับความเป็นสมัยใหม่ในปัจจุบัน

การควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ จึงมีความจำเป็นยิ่งขึ้น และสิ่งที่จะควบคุมพฤติกรรม ของมนุษย์ให้อยู่ในทิศทางที่ถูกต้องได้ก็คือ การปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม ให้แก่เด็กและเยาวชน จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่เด็ก เพราะเด็กอายุก่อน 6 ปี จะสามารถบันทึกจริยธรรมในช่วงนั้นได้มากที่สุด พ่อ แม่ ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดของเด็กในวัยนี้ จึงมีบทบาทสำคัญมาก ในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และควรทำอย่างต่อเนื่อง ผ่านทางกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกหลักสูตร จนกระทั่งเด็กเหล่านี้เข้าสู่การเรียนในระบบ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษาเติบโตเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น การปลูกฝังทางด้านคุณธรรม จริยธรรม ยังคงต้องดำเนินต่อไปอย่างเป็นธรรมชาติ เพื่อให้เด็กเป็นทั้ง คนเก่ง คนดี และมีความสุข ต้องพัฒนาถึงระดับจิตใจ จิตวิญญาณมิใช่พัฒนาแต่วิชาการ และต้องกระทำซ้ำๆ บ่อยๆ เพราะคุณธรรม จริยธรรม เป็นกระบวนการสั่งสม และซึมซับ (พล แสงสว่าง, 2544 : 27)

จากองค์ประกอบของศาสนาอิสลามซึ่งจัดเป็นศาสนาที่มีประชากรส่วนใหญ่นับถือแต่ในความเป็นจริงอิสลามเป็นมากกว่าศาสนา เพราะมุสลิมไม่สามารถแยกชีวิตตนออกจากอิสลามหรือไม่สามารถรับอิสลามไว้เป็นแค่ส่วนหนึ่งของชีวิตหากแต่เป็นทั้งชีวิตหรือเป็นระบอบในการดำเนินชีวิต ฉะนั้นอิสลามจึงจัดเป็นวัฒนธรรมที่ประกอบด้วยองค์ประกอบทั้ง 4 คือ องค์คัมภีร์ องค์การ องค์พิธีกรรมและองค์วัตถุ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535 : 8) วัฒนธรรมอิสลาม หมายถึงวิถีในการดำเนินชีวิต หรือรูปแบบแห่งพฤติกรรมของมุสลิมตลอดจนสิ่งที่สร้างสรรค์ขึ้นมาซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งความศรัทธาว่า อัลลอฮ์ ﷻ คือพระเจ้าเพียงองค์เดียวและมุฮัมมัด ﷺ คือ ศาสนทูตของพระองค์ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535 : 8)

เด็กและเยาวชนมุสลิมนั้นมีความตระหนักรู้ต่อบทบัญญัติของอัลลอฮ์ และเห็นคุณค่าต่อคำดำรัสของพระองค์ การที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและความมั่งมีในชีวิตเราได้ นั้น ซึ่งทุกอย่างมันไม่ใช่อยู่ที่เงินตรา หากแต่เป็นเพราะการศึกษาและการอบรมดูแลของพ่อแม่เพื่อที่มุสลิมได้มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดีงาม เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข อย่างที่หะดีษท่านนบี ﷺ กล่าวไว้ว่า

((اِنَّمَا بُعِثْتُ لِأَتَمِّمَ صَالِحَ الْاِخْلَاقِ))¹

ความว่า “แท้จริงแล้วฉัน ได้ถูกส่งมา เพื่อเผยแพร่จริยธรรมอันดีงามให้มีความสมบูรณ์”

¹ หะดีษบันทึกโดย Ibn Hanbal, หะดีษหมายเลข 8952 เล่มที่ 2 หน้า 2

ศาสนาอิสลาม ไม่ใช่แค่รับรู้ในเรื่องของการทำอิบาดะฮ์ต่ออัลลอฮ์ ﷻ เพียงอย่างเดียว มุสลิมเพื่อที่จะได้ครอบคลุมหมดในทุกๆ ด้านของความรู้ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ด้านเตฮะดีค, ฟิกฮ์ อัลลอฮ์ ﷻ จึงได้คำสั่งให้มุสลิมได้รับรู้และเรียนรู้ในเรื่องของอัคลาก (اخلاق) คุณธรรมจริยธรรมพร้อมกันด้วย ดังที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿ وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ حَقَّاءَ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ وَذَلِكَ دِينُ الْقَيِّمَةِ ﴾ (البينة : 5)

ความว่า “และพวกเขามีได้ถูกบัญชาให้กระทำอื่นใดนอกจากเพื่อเคารพภักดีต่ออัลลอฮ์ ﷻ เป็นผู้มีเจตนาบริสุทธิ์ในการภักดีต่อพระองค์ เป็นผู้อยู่ในแนวทางที่เที่ยงตรง และดำรงการละหมาด และจ่ายซะกาต และนั่นแหละคือศาสนาอันเที่ยงธรรม” (อัลบัยยนะฮ์ : 5)

จากอาเยฮ์อัลกุรอานที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงพื้นฐานของการทำงานทุกอย่าง ขึ้นอยู่กับการตั้งเจตนา หากตั้งเจตนาไว้อย่างดีงาม การงานนั้นก็จะบริสุทธิ์เพื่ออัลลอฮ์ ﷻ และงานนั้นก็จะถูกตอบรับ แต่ถ้าหากตั้งเจตนาไปในทางที่ไม่ถูกต้อง งานนั้นก็จะไม่ได้รับผลตอบแทนจากพระองค์

ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญและสนใจที่จะศึกษาในเรื่อง การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ในการที่จะให้การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกานั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ควรส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม และโรงเรียนที่อบรมส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามรองจากพ่อแม่หรือผู้ปกครอง ซึ่งพ่อแม่หรือผู้ปกครองสามารถเห็นความเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของลูกได้ดี จึงนำการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามในเรื่อง ความสะอาด ความสุภาพ ความกตัญญู ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความมีวินัยมาเป็นกรอบ ในการศึกษา เพื่อเป็นตัวช่วยให้หลักการศรัทธาและหลักการปฏิบัติมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี และในจังหวัดอื่นๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อประมวลข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

คำถามการวิจัย

1. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ตามข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง เป็นอย่างไร

ความสำคัญและประโยชน์ของการวิจัย

1. ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามในเรื่องความสะอาด ความสุภาพ ความกตัญญู ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
2. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้องใช้ศึกษาวางแผนพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เลือกกับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
3. ผลการวิจัยสามารถเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถหาวิธีการพัฒนาเพื่อปลูกฝังการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ให้ไปสู่แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม
4. เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอิสลามในเรื่องความสะอาด ความสุภาพ ความกตัญญู ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และ

ความมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา จะเป็นผลงานวิจัยสำหรับครูผู้สอนศาสนาอิสลามนำไปประยุกต์ใช้ได้ตรงตามความจำเป็นของสังคมปัจจุบัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการศึกษาอัลกุรอาน อัลหะดีษ เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2551 ในองค์ประกอบของคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐาน 9 ประการ คือ

1.1 คุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน

- 1.1 ความสะอาด
- 1.2 ความสุภาพ
- 1.3 ความกตัญญู

1.2 คุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน

- 2.1 ความขยัน
- 2.2 ความประหยัด
- 2.3 ความซื่อสัตย์

1.3 คุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม

- 3.1 ความสามัคคี
- 3.2 ความมีน้ำใจ
- 3.3 ความมีวินัย

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษานี้ ได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ เป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551 รวม 60 โรงเรียน มีผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 6,772 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ประจำปีการศึกษา 2551 รวม 60 โรงเรียน มีผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 6,772 คน โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane (อ้างถึงในธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2551 : 45) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 378 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทัศนะของผู้ปกครอง หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมในเรื่อง ความสะอาด ความสุภาพ ความกตัญญู ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความมีวินัยของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา

การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตตามแนวทางของศาสนาอิสลามที่ได้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีที่ถูกต้องตามระเบียบต่างๆ ที่อิสลามได้กำหนดขึ้นในเรื่องความสะอาด ความสุภาพ ความกตัญญู ความขยัน ความประหยัด ความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความมีน้ำใจ และความมีวินัย ทำให้คนทำหน้าที่ของตนเองอย่างสมบูรณ์ก่อให้เกิดอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

สะอาด หมายถึง การรักษาความสะอาดของร่างกาย รับประทานอาหารที่สะอาด และมีประโยชน์ ตลอดจนดูแลความสะอาดของเครื่องใช้และบ้านเรือน

ความสุภาพ หมายถึง การอ่อนน้อมถ่อมตนตามสถานภาพและกาลเทศะ ไม่ก้าวร้าว ไม่ใช้ความรุนแรง ไม่วางอำนาจข่มขู่ผู้อื่นทั้งโดยวาจาและกิริยา ท่าทาง แต่ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงมีความมั่นใจในตนเอง เป็นผู้ที่มิมีมารยาทงามและวางตัวอย่างเหมาะสม ถูกกับกาลเทศะ

ความกตัญญู หมายถึง ความเป็นผู้มีใจกระจ่าง มีสติ มีปัญญาบริบูรณ์ รู้อุปการคุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วแก่ตนเอง ผู้ใดก็ตามที่ทำคุณแก่ตนเองแล้ว ไม่ว่าจะมากหรือน้อยก็ตามก็ยังคงระลึกถึงด้วยความซาบซึ้ง ไม่ลืมเลือน และตอบแทนคุณต่อผู้มีบุญคุณด้วยการทำดีและประพฤติดีต่อเขาด้วย

ความขยัน หมายถึง ความมานะพยายาม เอาใจใส่ต่องานด้วยความกระตือรือร้น ไม่นิ่งเฉยให้เวลาล่วงไปโดยเปล่าประโยชน์ และมีใฝ่ขยันต่ออุปสรรคต่างๆ เพื่อให้งานสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความต้องการ ความตั้งใจเพียรพยายามทำหน้าที่การทำงานอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ อดทน ความขยันต้องปฏิบัติควบคู่กับการใช้สติปัญญา แก้ปัญหาจนเกิดผลสำเร็จ ตั้งใจทำอย่างจริงจังต่อเนื่องในเรื่องที่ถูกที่ควร เป็นคนสู้งาน มีความพยายาม ไม่ท้อถอยกล้าเผชิญอุปสรรค รั้งงานที่ทำ ตั้งใจทำหน้าที่อย่างจริงจัง

ความประหยัด หมายถึง การรู้จักยับยั้ง ระวังระมัดระวัง ใช้สิ่งต่างๆ ให้เกิดประโยชน์ตามความเหมาะสมและรู้จักการออม

ความซื่อสัตย์ หมายถึง การประพฤติอย่างตรงไปตรงมา ตรงต่อหน้าที่ ตรงต่อความเป็นจริง ทั้งตนเองและผู้อื่น

ความสามัคคี หมายถึง ความพร้อมเพรียงกัน ความกลมเกลียวกัน ความปรองดองกัน ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามที่ต้องการเกิดงานการอย่างสร้างสรรค์ปราศจากการทะเลาะวิวาท ไม่เอารัดเอาเปรียบเป็นการยอมรับความมีเหตุผล ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางความคิด ความหลากหลายในเรื่องวัฒนธรรม มีความสมานฉันท์

ความมีน้ำใจ หมายถึง ความจริงใจที่ไม่เห็นแก่เพียงตัวเองหรือเรื่องของตัวเอง แต่เห็นอกเห็นใจเห็นคุณค่าในเพื่อนมนุษย์ มีความเอื้ออาทรเอาใจใส่ในความสนใจในความต้องการ ความจำเป็น ความทุกข์สุขของผู้อื่นและพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลและกัน

ความมีวินัย หมายถึง การปฏิบัติ ข้อบังคับ ข้อปฏิบัติเพื่อให้อยู่ในระเบียบแบบแผน วินัยต่อตนเองเป็นพฤติกรรมในการควบคุมตนเองให้ประพฤติปฏิบัติไปตามกฎระเบียบต่างๆ ที่ได้มีการวางไว้

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง พ่อ แม่ หรือผู้ที่รับผิดชอบเด็กนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ตาดีกา เป็นคำย่อมาจากภาษามลายูว่า tama didikkan kanak kanak หมายถึง สถานที่เลี้ยงดูอบรมจริยธรรมให้แก่เด็กเล็ก ๆ สอนเพาะวิชาทางศาสนา หนังสือเรียนส่วนใหญ่เป็น

ภาษามลายูยกเว้นวิชาภาษาอาหรับจะใช้หนังสือภาษาอาหรับ ภาษามลายูที่ใช้เป็นภาษามลายูปัตตานีมากกว่าภาษามาเลย์ หลักสูตรที่สอนเป็นวิชาอิสลามศึกษาระดับพื้นฐาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เป็นแบบปลายเปิดเขียนแสดงความคิดเห็น

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามดังนี้

2.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัยจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี แนะนำตัวผู้วิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล ส่งถึงครูใหญ่ แต่ละโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

2.2 จัดประชุมผู้ช่วยเก็บข้อมูล เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแบบสอบถาม ให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกับวัตถุประสงค์

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นแล้วไปทำการเก็บข้อมูล จำนวนทั้งสิ้น 378 ชุด โดยนำแบบสอบถามไปทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี

2.4 ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูลจากแบบสอบถาม

2.5 นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อประมวลผลหาค่าสถิติ ต่อไปนี้

3.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

3.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมืองจังหวัดปัตตานี โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ โดยแบ่งช่วงของค่าตัวกลางเลขคณิต 5 กลุ่ม ดังนี้ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มากและมากที่สุด

3.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยประมวลข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง มีอายุเฉลี่ย 31-40 ปี มีอาชีพรับจ้าง ระดับการศึกษาสามัญอยู่ในระดับประถมศึกษา ระดับการศึกษาศาสนาอยู่ในระดับอิมติดาอีย (ชั้น 1 - 4) เมื่อสรุปผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมีสาระสำคัญดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ในแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านความสะอาด พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนรับประทานที่ฮาลาลและมีประโยชน์เสมอ

1.2 ด้านความสุภาพ พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนเป็นคนที่ไม่เถียงหรือขึ้นเสียงกับพ่อและแม่หรือผู้ปกครอง

1.3 ด้านความกตัญญู พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก

เมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนตอบแทนคุณต่อผู้มีบุญคุณด้วยการทำดีและประพฤติดีต่อเขา

1.4 ด้านความขยันพบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน

1.5 ด้านความประหยัด พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนเห็นความสำคัญของการออม

1.6 ด้านความซื่อสัตย์ พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการพูดจากับเพื่อนและครู

1.7 ด้านความสามัคคี พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีความสามัคคีในการไม่ทำลายทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน

1.8 ด้านความมีน้ำใจ พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนช่วยงานในเทศกาลและกิจกรรมทางสังคมต่างๆ เช่น งาน เมาลิด งานกวนซอหรืองานแต่งงาน เป็นต้น

1.9 ด้านความมีวินัย พบว่าระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อแยกเป็นรายข้อคำถาม แล้วข้อที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ นักเรียนมีระเบียบวินัยในการแต่งกายเป็นอย่างดี

การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยภาพรวมทั้ง 9 ด้านคือด้านความสะอาด ด้านความสุภาพ ด้านความกตัญญู ด้านความขยัน ด้านความประหยัด ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความสามัคคี ด้านความมีน้ำใจ และด้านความมีวินัย อยู่ในระดับมาก และด้านความซื่อสัตย์มากที่สุด

2. ประมวลข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ทั้ง 9 ด้าน พบว่าด้านที่มีความถี่สูงสุดตามผู้ตอบสอบถาม คือ ด้านความสะอาด ควรส่งเสริมในเรื่องรักษาความสะอาดในเรื่องตัวเอง เช่น ร่างกาย เสื้อผ้า และในส่วนรวม เช่น ห้องเรียน บ้านเรือน โรงเรียน ฯลฯ อยากให้ครูเน้นในเรื่องความสะอาดมากๆ ด้านที่มีความถี่ต่ำสุดตามผู้ตอบสอบถาม คือ ด้านความมีน้ำใจ ควรขัดเกลาในการรู้จักแบ่งปันกับผู้อื่น และรู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น

อภิปรายผล

ผลการศึกษาค้นคว้า เรื่อง การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาตามทัศนะของผู้ปกครองในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ได้ดังนี้

1. ระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี โดยรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสายหยุด ภูษย (2547) ได้วิจัยเรื่อง พฤติกรรมด้านจริยธรรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง อาจารย์ และผู้ประกอบการหอพัก พบว่าโดยภาพรวมนักศึกษามีพฤติกรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอ่อนศรี ทองไพจิตร (2548) ได้วิจัยเรื่อง จริยธรรมนักเรียนในชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขิงเทรา เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายด้านทั้ง 9 ด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ

1.1 ด้านความสะอาด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนรับประทานที่ฮาลาลและมีประโยชน์เสมอและอิสลามได้ให้ความสำคัญมากกับความสะอาด และมีได้มองเรื่องความสะอาดเป็นแค่เรื่องปกติวิสัยที่มนุษย์ พึงปฏิบัติในชีวิตประจำวันเท่านั้น หากแต่ถือว่าความสะอาดเป็นสิ่งที่มากกว่านั้น คือ ความสะอาดเป็นอิบาอะฮ์หรือศาสนกิจที่มุสลิม ต้องปฏิบัติ ซึ่งอิสลามถือว่าความสะอาดเป็นกุญแจสำคัญเพื่อประตูไปสู่การละหมาด ดังนั้นจึงมีการกำหนดให้มีการทำวุฎู (อาบน้ำ)

ละหมาด) ก่อนการละหมาดและให้ถือเป็นเงื่อนไขหนึ่ง ที่จะทำให้การละหมาดนั้นสะอาด¹ ซึ่งสอดคล้องกับที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((مفتاح الصلاة الطهور)) أخرجه ابوداود: 56 , وترمذي: 3 , وابن ماجه: 271

ความว่า กุญแจของการละหมาดนั้นคือการทำความสะอาด (บันทึกโดย อะบูดาูด หะดีษที่ 56, อัดติรมิซีย์ หะดีษที่ 3, และอิบนุ มาญะฮฺ หะดีษที่ 271)

และในหะดีษอีกบทหนึ่งได้มาอธิบายว่าการทำความสะอาดหะดีษข้างต้น คือการทำวุฎู ดังที่ท่านนบี ﷺ ได้กล่าวว่า

((مفتاح الجنة الصلاة ومفتاح الصلاة الوضوء)) سنن الترمذي: 4

ความว่า กุญแจของสวรรค์คือการละหมาด และกุญแจของการละหมาดคือการทำวุฎู (บันทึกโดย อัดติรมิซีย์ หะดีษที่ 4)

1.2 ด้านความสุภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนเป็นคนที่ไม่ใช่คำพูดจาถากถาง เหยะเหยียด และคูหมีนเพื่อนและผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับที่ท่านนบี ﷺ กล่าวแก่เศาะฮาบะฮฺท่านหนึ่งว่า ท่านเราะซูลุลลอฮฺ ﷺ ได้กล่าวแก่ท่านอะซัจญ์ อับดิลกีอัยซฺ ว่า

((إن فيك خصلتين يحبهما الله الحلم والأناة)) أخرجه المسلم: 24

ความว่า แท้จริงในตัวท่านนบีมี 2 คุณลักษณะที่อัลลอฮ์รัก คือความสุภาพอ่อนโยนและความรอบคอบ (บันทึกโดยมุสลิม หะดีษที่ 24)

1.3 ด้านความกตัญญู ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักเรียนเป็นคนที่ไม่เลี้ยงหรือขึ้นเสียงกับพ่อและแม่หรือผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับที่ท่านนบี ﷺ กล่าวไว้ว่า ความกตัญญูต่อบิดามารดา เป็นการทำงานที่ประเสริฐที่สุดรองจากการละหมาด ดังปรากฏในหะดีษบทหนึ่ง ดังนี้

¹ สะฮะหฺ หรือคิหะฮฺ หมายถึง การกระทำที่มีผลว่าถูกต้องตามกฎหมายอิสลามอย่างสมบูรณ์ (ดูรายละเอียดเพิ่มเติม อุลูลูฟีฮฺของ รศ.ดร. อิสมาแอ อาลี หน้า 16)

((عن عبدالله بن مسعود رضي الله عنه قال: سألت النبي صلى الله عليه وسلم أي العمل أحب إلى الله قال: الصلاة على وقتها قال: ثم أي, قال: ثم بر الوالدين. قال: ثم أي, قال: الجهاد في سبيل الله)) اخرجہ البخاری : 469

ความว่า ท่านอับดุลลอฮ์ อิบน์ มัสอูด กล่าวว่า ฉันได้ถามท่านนบี ﷺ ว่าสิ่งใดถือว่าเป็นงานที่ประเสริฐที่สุด ท่านนบี ﷺ ตอบว่า การละหมาดในเวลา ที่กำหนด เขาถามอีกว่า แล้วอะไรอีก ท่านนบี ﷺ ตอบว่า การทำดีต่อบิดามารดา เขาถามอีกว่า แล้วอะไรอีก ท่านนบี ﷺ ก็ตอบว่า การต่อสู้ในหนทางของอัลลอฮ์ (บันทึกโดยอัลบุคอรี หะดีษที่ 496)

1.4 ด้านความขยัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความขยันในการช่วยเหลืองานบ้าน และความขยันหมั่นเพียรที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งชวนช่วยในการทำกิจทั้งปวง นับตั้งแต่การศึกษาเล่าเรียน ไปจนถึงการประกอบอาชีพการงานต่างๆ ย่อมทำให้บุคคลผู้นั้นไม่ตกไปอยู่ภายใต้อาภรณ์ไฟต่ำและความเสื่อมเสีย ความขยันหมั่นเพียรจะเกิดขึ้น ได้ก็ต้องมีความอดทน ซึ่งในที่นี้ถือว่าการอดทนต่อสิ่งชั่วๆ ที่จะชักนำไปสู่ทางไม่ดี และหมั่นเพียรรักษาความดีงามที่มีอยู่ ให้คงอยู่ได้นานแล้วเพิ่มเติมให้ความดีให้ดียิ่งขึ้น โดยพยายามหมั่นเพียรละความชั่วที่กำลังจะเกิดให้ดับสิ้นไป การระลึกดังกล่าวนี้ จะยังผลให้บุคคลประกอบอาชีพ ที่สุจริต เป็นสัมมาอาชีพะที่ไม่ขัดกับหลักการศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับที่ท่านนบี ﷺ กล่าวไว้ความว่า¹

((احرز لديناك كأنك تعيش أبدا واعمل لآخرتك كأنك تموت غدا))

مسند الحارث : 1093

ความว่า จงทำงานเพื่อมีชีวิตอยู่ในโลกคุณยาเสมือนท่านจะคงอยู่ชั่ววันริ้นคร และจงทำงานเพื่ออาภะหะของท่านประหนึ่งว่าท่านจะเสียชีวิตในวันพรุ่งนี้ (บันทึกโดยอัลฮาริษ หะดีษที่ 1093)

1.5 ด้านความประหยัด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของการออม และดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของอิสลาม ที่จะต้องดำรงอยู่ระหว่างความสุรุ่ยสุร่ายและความตระหนี่ นั่นคือสิ่งที่เราเรียกว่าความพอเพียง ซึ่งในปัจจุบันเรากันเคยกับคำนี้มาก หากเราทั้ง

¹ มุสนัดอัลฮาริษ เล่ม 2 หน้า 983 หะดีษที่ 1093 อัลฮาริษ บิน อะบีฮ์ อุซามะห์ อัลฮาฟิซ บุรูดดีน อัลอัยษะมีษ มุสนัดอัลฮาริษ (อัลมะดีนะฮ์ อัลมุมนาวะเราะห์ มัรกีซคิดมัต อัล ชุนนะห์ วิชชีเราะห์ อัลนะบะวียะห์ พิมพ์ครั้งที่ 1 1992)

หลักแห่งความพอเพียงเพียงเพื่อหวังผลกำไรอย่างไร้ขอบเขตจำกัดแล้วก็จะยิ่งเกิดผลเสียหายมากขึ้น
ในการนี้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ท่านนบี ﷺ ได้เสนอ “ดูอา” เป็นดูอาที่ทำให้เรามีสติในการดำเนินชีวิต
ทางเศรษฐกิจในแบบพอเพียงเช่นดูอาดังนี้

((اللهم إني أسألك الهدى والتقى والعفاف والغنى)) أخرجه المسلم : 3489

ความว่า โอ้ ข้าพเจ้าขอต่อพระองค์ประทานทางนำความเคารพยำเกรง ความ
พอเพียงและความรวยแก่ข้าพเจ้าด้วยเถิด”

1.6 ด้านความซื่อสัตย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความซื่อสัตย์ในการ
พูดจากับเพื่อนและครู และความซื่อสัตย์เป็นคุณลักษณะอันควรแก่การยกย่องที่เป็นผลมาจากความ
ศรัทธาและการควบคุมอารมณ์อันมีหัวใจเป็นพื้นฐาน ดังนั้นการทำให้ความซื่อสัตย์มีความเข้มแข็ง
ขึ้นได้นั้นจะต้องรักษาหัวใจให้สะอาดอยู่ตลอดเวลา หัวใจที่สะอาดนั้นสะท้อนให้เห็นถึงระดับของ
ความศรัทธาที่สูง อารมณ์ที่ปราศจากอารมณ์ใฝ่ต่ำ มีคุณธรรมจริยธรรม จนกระทั่งมีความซื่อสัตย์
ในใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอ่อนศรี ทองไพจิตร (2548) ทำวิจัยเรื่อง จริยธรรมนักเรียนในชั้น
เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงเขาเขต 1 พบว่า ทุกด้าน
อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความเสียสละ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความมีระเบียบ
วินัย ด้านความรับผิดชอบ และด้านความอดทน

1.7 ด้านความสามัคคี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีความสามัคคีปรองดอง
กับครูในการปฏิบัติศาสนกิจ ซึ่งสอดคล้องกับที่อัลลอฮ์ ﷻ ได้มีบัญชาไว้อย่างชัดเจน ดังอายะฮ์
ที่ว่า

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعْتِيرَ اللَّهِ وَلَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ
وَلَا الْقَلْبِيدَ وَلَا عَمِينَ الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنْ رَبِّهِمْ وَرِضْوَانًا
وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَاصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَتَانُ قَوْمٍ أَنْ صَدُّوكُمْ
عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَنْ تَعْتَدُوا وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ وَلَا
تَعَاوَنُوا عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ﴿٢﴾﴾

(المائدة : 2)

ความว่า ผู้ศรัทธาทั้งหลายจงอย่าให้เป็นที่อนุมิต ซึ่งบรรดาเครื่องหมายแห่งศาสนาของอัลลอฮ์ ﷻ และเดือนที่ต้องห้าม และสัตว์พลี และสัตว์ที่ถูกสวมเครื่องหมายไว้ที่คอเพื่อเป็นสัตว์พลี และบรรดาผู้ที่มุ่งสู่บ้านอันเป็นที่ต้องห้าม โดยแสวงหาความโปรดปราน และความพอพระทัยจากพระเจ้าของพวกเขา แต่เมื่อพวกเขาเปลื้องอิหฺรอมแล้ว ก็จงล่าสัตว์ได้ และจงอย่าให้การเกลียดชังแก่พวกหนึ่งพวกใด ที่ขัดขวางพวกเจ้ามิให้เขามัสยิดอิหฺรอม ทำให้พวกเจ้ากระทำการละเมิด และพวกเจ้าจงช่วยเหลือกันในเรื่องที่เป็นคุณธรรม และความยำเกรง และจงอย่าช่วยกันในเรื่องที่เป็นบาป และเป็นศัตรูกันและพึงกลัวเกรงเถิด แท้จริงนั้นเป็นผู้ทรงรุนแรงในการลงโทษ (ซูเราะฮ์ อัลมาอิดะฮ์ อายะฮ์ที่ 2)

ซึ่งเป็นการชี้ชัดให้เราเห็นว่าอัลลอฮ์ ﷻ ได้บัญชาให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการช่วยเหลือนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของความศรัทธาในพระผู้เป็นเจ้าเป็นหลัก ทั้งนี้เพราะพระผู้เป็นเจ้าทรงรอบรู้ถึงสิ่งไหนที่ดีและสิ่งไหนที่ไม่ดีสำหรับมนุษย์ เมื่อใดก็ตามที่ความช่วยเหลือในลักษณะนี้ ดำรงอยู่ในการส่งเสริมการทำความดีร่วมกัน และการไม่ร่วมคิดกระทำหรือปฏิบัติในสิ่งที่เป็นสิ่งชั่วร้ายนั้นก็จะมีผลดีต่อสังคมส่วนรวม

1.8 ด้านความมีน้ำใจ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนช่วยงานในเทศกาลและกิจกรรมทางสังคมต่างๆ เช่น งานเมาลิด งานกวนซอหรืองานแต่งงาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับที่อัลลอฮ์ ﷻ ตรัสว่า

﴿لَيْسَ عَلَيْكَ حَرْجُهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ جَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنْفُسِكُمْ وَمَا تُنْفِقُونَ إِلَّا ابْتِغَاءَ وَجْهِ اللَّهِ وَمَا تُنْفِقُوا مِنْ خَيْرٍ يُؤَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ لَا تظْلَمُونَ﴾ (البقرة : 272)

ความว่า หากใช่เป็นหน้าที่ของเจ้าไม่ ซึ่งการแนะนำพวกเขา (ให้เกิดความศรัทธา) แต่ทว่าอัลลอฮ์ ﷻ ต่างหากที่จะแนะนำใครก็ได้ที่พระองค์ทรงประสงค์ (ให้เขาศรัทธา) สิ่งใดๆ ที่พวกเขาบริจาคไปย่อมได้แก่ตัวของพวกเขาก่อน และพวกเขาก็จะไม่บริจาคสิ่งใดๆ นอกจากเพื่อแสวงหาความโปรดปรานของอัลลอฮ์ ﷻ เท่านั้น และสิ่งดีใดๆ ที่พวกเขาบริจาคไป มันก็จะถูกตอบแทนโดยครบถ้วนแก่พวกเขา และพวกเขาก็จะไม่ถูกอวยุติธรรม (ซูเราะฮ์ อัลบะเราะฮ์ อายะฮ์ที่ 272)

1.9 ด้านความมีวินัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ของโรงเรียน ซึ่งการสร้างวินัยในชีวิตและการทำงานมีความจำเป็นและสำคัญ เพราะการมีวินัยเป็นรากฐานของพฤติกรรมที่ถูกต้อง สิ่งที่จะช่วยให้คนเรามีวินัยที่ดียิ่งมีหลายลักษณะ ได้แก่ ระเบียบ ข้อกำหนด ข้อปฏิบัติ ข้อบังคับ ตลอดจนกฎหมายและศีลธรรมทั้งหลายนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ในทางที่ดีงาม สอดคล้องกับที่ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กำชับให้ประชาชาติของท่านยึดมั่นกับกฎระเบียบ ของและหลักคำสอนของศาสนาด้วยการรวมกลุ่มกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและปฏิบัติตามกฎระเบียบและหลักคำสอนของศาสนา ท่านยังได้ห้ามมิให้มีการออกนอกกรอบและขอบเขตของกฎระเบียบที่อิสลามได้บัญญัติไว้ หากมีผู้ใดฝ่าฝืนและออกนอกกรอบกฎระเบียบดังกล่าวแล้ว เขาก็จะได้รับการลงโทษ ในโลกอาคิเราะฮฺ ท่านนบีมุฮัมมัด ﷺ ได้กล่าวว่า

((لن تجتمع أمتي على ضلالة , فعليكن بلجماعة , فإن يدالله على الجماعة))

أخرجه الطراني: 13625

ความว่า ประชาชาติของฉันจะไม่รวมตัวกันอยู่ในการหลงทางอย่างเด็ดขาด ดังนั้น พวกท่านทั้งหลาย จงรวมกลุ่มกันเถิด เพราะความช่วยเหลือจาก ﷺ จะเกิดขึ้นกับการรวมกลุ่ม (บันทึกโดย อัญญาอะบะรอไนยะ หะดีษที่ 13623)

2. ประมวลข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนคาทอลิก ตามทัศนะของผู้ปกครอง ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ทั้ง 9 ด้าน พบว่า ด้านที่มีการเสนอแนะสูงสุดตามผู้ตอบสอบถาม คือ ด้านความสะอาด ถึงแม้ว่ากลุ่มผู้ปกครองมีทัศนะเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนด้านความสะอาดอยู่ในระดับมาก แต่ยังมีให้การส่งเสริมในเรื่องรักความสะอาดในเรื่องตัวเอง เช่น ร่างกาย เสื้อผ้า และในส่วนรวม เช่น ห้องเรียน บ้านเรือน โรงเรียน ฯลฯ ให้ครูเน้นในเรื่องความสะอาดมากๆ อาจเป็นเพราะความสะอาดเป็นลักษณะหนึ่งซึ่งแสดงถึงความมีระเบียบและอารยธรรม และอิสลามได้ให้ความสำคัญมากกับความสะอาด และไม่ได้มองเรื่องความสะอาดเป็นแค่เรื่องปกติวิสัยที่มนุษย์พึงปฏิบัติในชีวิตประจำวันเท่านั้น หากแต่ถือว่าความสะอาดส่วนหนึ่งของการศรัทธาและเป็นเอกลักษณ์ของอิสลาม และยังเป็นอิมบาอะฮฺหรือศาสนกิจที่มุสลิมต้องปฏิบัติ ซึ่งอิสลามถือว่าความสะอาดเป็นกุญแจสำคัญเพื่อประตูไปสู่การละหมาดดังใน อะบูดาอูด หะดีษที่ 56, อัลดริมีซีหฺ หะดีษที่ 3-4, และอิบนุ มาญะฮฺ หะดีษที่ 271 ความว่า กุญแจของการละหมาดนั้นคือการทำความสะอาด

ส่วนด้านความมีน้ำใจ เป็นด้านที่มีการเสนอแนะต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มผู้ปกครองมีทัศนะเกี่ยวกับระดับการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนด้านความมีน้ำใจอยู่ในระดับมาก เห็นว่าการมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกันจึงอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขในกลุ่มเพื่อนฝูงและสังคม และเป็นเรื่อง que ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมาย ดังใน ซูเราะฮ์ อัลหัจรฺ อายะฮ์ที่ 9 ความว่า และบรรดาผู้ที่ได้ตั้งหลักแหล่งอยู่ที่นครมาดีนะฮ์ (ชาวอันศอร) และพวกศรัทธาก่อนหน้า การอพยพของพวกเขา (ชาวมุฮาญีรีน) พวกเขารักใคร่ผู้ที่อพยพมายังพวกเขา และจะไม่พบความต้องการหรือความอิจฉาอยู่ในทรงอกของพวกเขาในสิ่งที่ได้ถูกประทานให้ และให้สิทธิผู้อื่นก่อนตัวของพวกเขาเอง ถึงแม้ว่าพวกเขายังมีความต้องการอยู่มากก็ตาม และผู้ใดปกป้องการตระหนี่ที่อยู่ในตัวของเขา ชนเหล่านั้นพวกเขาเป็นผู้ประสบผลสำเร็จ (อัคคูลอากิม วันแอะละอะ, ม.ป.ป., : 29-32)

5.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาตามทัศนะของผู้ปกครองในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความสะอาด พบว่านักเรียนทำความสะอาดอวัยวะของร่างกายด้วยการทำวุซุ ทั้งในลักษณะวาญิบ (ต้องทำ) และสุนัต (ควรทำ) ก่อนที่จะมีการปฏิบัติศาสนกิจต่างๆ แต่ในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น โรงเรียนตาดีกาควรสอนปฏิบัติที่ถูกต้องและชี้แนะให้นักเรียนทำความสะอาดร่างกายให้ถูกต้องตามหลักศาสนาทุกครั้ง

1.2 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความสุภาพ พบว่า นักเรียนมีมารยาทงามและวางตัวเหมาะสม และในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้น โรงเรียนตาดีกาควรส่งเสริมให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ได้บัญญัติให้ใช้คำพูดที่สุภาพและอ่อนโยน มีมารยาทงามและการวางตัวที่เหมาะสม ตลอดจนการพูดจากับบิดามารดาและกับบุคคลทั่วไป

1.3 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความกตัญญู พบว่า นักเรียนเห็นความสำคัญของสังคม

และชุมชนโดยการประพฤติเป็นคนดี และในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนตาดีกาควรกำชับให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ถูกต้องเพราะความกตัญญูเป็นการงานที่ประเสริฐที่สุดรองจากการละหมาด

1.4 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความขยัน พบว่า นักเรียนเป็นคนสู้งาน มีความพยายามไม่ทอดทิ้ง แต่ในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนตาดีกาควรสอนปฏิบัติที่ถูกต้องและชี้แนะให้นักเรียนปฏิบัติตามหลักคำสอนที่ได้บัญญัติไว้ว่า ความขยันคือกุญแจดอกสำคัญในการพัฒนาตัวเอง พัฒนาสังคมและประเทศชาติ เพื่อให้มีความเจริญรุ่งเรือง และสังคมที่มีคนขยันจะเป็นสังคมที่น่าอยู่ มีความเจริญอย่างเห็นได้ชัด

1.5 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความประหยัด พบว่า นักเรียนเป็นคนใช้เงินอย่างประหยัด แต่ในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนตาดีกาควรสอนหลักปฏิบัติที่ถูกต้องและชี้แนะนักเรียนให้การดำเนินชีวิตตามหลักคำสอนของอิสลามที่จะต้องดำรงอยู่ระหว่างความสุรุษสุร่ายและความตระหนี่ นั่นคือสิ่งที่เราเรียกว่าความพอเพียง และโรงเรียนควรจัดทำโครงการออมเงิน

1.6 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความซื่อสัตย์ พบว่า นักเรียนดูแลรักษาสิ่งของที่ถูกฝากไว้อย่างดี ในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนตาดีกาควรกำชับให้ปฏิบัติตามหลักคำสอนในเรื่องความซื่อสัตย์หน้าที่การงานของตนเอง

1.7 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความสามัคคี พบว่า นักเรียนรวมกลุ่มกันกับเพื่อนในการทบทวนบทเรียนหรือทำการบ้าน และในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนตาดีกาควรสอนหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง โดยเฉพาะการช่วยเหลือและร่วมมือซึ่งกันและกัน ในสิ่งที่ดีงามและเป็นการปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบ และการห้ามปรามในสิ่งที่ไม่ดี

1.8 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความมีน้ำใจ พบว่า นักเรียนมีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนๆ ข้ามถนนที่หน้าโรงเรียน แต่ในทัศนะของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุด ดังนั้นโรงเรียนตาดีกาควรสอนหลักปฏิบัติ ที่ถูกต้องควรฝึกฝนให้นักเรียนเป็นคนมีน้ำใจ เพราะการอยู่ร่วมกันในสังคม จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความมีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกันจึงจะอยู่กันได้อย่างสันติสุข และความมีน้ำใจเป็นเรื่องที่ทุกคนทำได้ โดยไม่ต้องใช้เงินทองมากมายเพียงแต่แสดงความเมตตากรุณาต่อกันและกัน

1.9 การปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรมอิสลาม ของนักเรียนโรงเรียน ตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ด้านความมีวินัย พบว่า นักเรียนปฏิบัติตามข้อตกลงของ ครอบครัว และทัศนคติของผู้ปกครอง ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำสุดโรงเรียนตาดีกาควรกำชับให้ปฏิบัติตามหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง ให้เป็นไปในแนวทางที่พึงประสงค์ในทางที่ดีงาม ตามคำสอนของท่าน นบีมุฮัมมัด ﷺ ที่ได้กำชับให้ประชาชาติของท่านยึดมั่นกับกฎระเบียบของและหลักคำสอน ของศาสนาด้วยการรวมกลุ่มกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและปฏิบัติตามกฎระเบียบและหลักคำสอน ของศาสนา ท่านยังได้ห้ามมิให้มีการออกนอกกรอบและขอบเขตของกฎระเบียบที่อิสลามได้บัญญัติ ไว้ หากมีผู้ใดฝ่าฝืนและออกนอกกรอบกฎระเบียบดังกล่าวแล้ว เขาก็จะได้รับการลงโทษ ในโลก อากิเราะฮ์

1.10 จากการประมวลผลข้อเสนอแนะในการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมอิสลามของนักเรียนโรงเรียนตาดีกาตามทัศนคติของผู้ปกครองในอำเภอเมือง จังหวัด ปัตตานี มี 4 ด้าน ดังนี้

1.10.1 ด้านความมีน้ำใจ ควรขัดเกลาในการรู้จักแบ่งปันกับผู้อื่น และ รู้จักการช่วยเหลือผู้อื่น

1.10.2 ด้านความประหยัด ควรอบรมให้รู้จักใช้จ่าย สิ่งของที่จำเป็น และ ฝึกการเก็บออมเงินไว้ใช้จ่ายในยามที่จำเป็น

1.10.3 ด้านความขยัน โรงเรียนควรมีมาตรการส่งเสริมเกี่ยวกับการ ช่วยเหลือ หรือให้ทำงานบ้าน อ่านหนังสือ ทำการบ้าน ฯลฯ

1.10.4 ด้านความสะอาด ควรส่งเสริมในเรื่องรักความสะอาดในเรื่อง ตัวเอง เช่น ร่างกาย เสื้อผ้า และในส่วนรวม เช่น ห้องเรียน บ้านเรือน โรงเรียน ฯลฯ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิจัยกับผู้ปกครองของนักเรียน โรงเรียนตาดีกา ในอำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เท่านั้นแต่ยังมีผู้ปกครองของนักเรียนโรงเรียนตาดี กาในอำเภออื่นๆของจังหวัดปัตตานี ที่ควรวิจัยศึกษาเปรียบเทียบเพื่อจะได้รู้ถึงระดับทัศนคติ ผู้ปกครอง

2. ควรมีการศึกษาถึงผลกระทบต่อการปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม อิสลามของนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมเช่น สภาพครอบครัว สภาพแวดล้อม เป็นต้น

3. ควรศึกษาหาวิธีการพัฒนาเพื่อปลูกฝังการปฏิบัติตามหลักคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโรงเรียนตาดีกา ให้ไปสู่แนวทางที่ถูกต้องเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2544. คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : วิทยุชน. การศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานคณะกรรมการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542. กรุงเทพฯ : พรินทวานกราฟฟิค, 2542

เชค อาลี อีซา. 2543 ก. ฮะดีษที่ถูกคัดเลือก. เล่มที่ 1. กรุงเทพฯ: สายสัมพันธ์.

เชค อาลี อีซา. 2543 ข. ฮะดีษที่ถูกคัดเลือก. เล่มที่ 2. กรุงเทพฯ: สายสัมพันธ์.

ชานินทร์ ศิลป์จารุ. 2551. การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : บิซซิเนสอาร์แอนด์ดี.

พล แสงสว่าง. 2544. กระบวนการกลุ่มเพื่อการพัฒนา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขต ปัตตานี.

มุณีเราะฮ์ บินตุ อัลคุดฆอฟุร. 2532. อิสลามธรรมนุญแห่งชีวิต. ชมรมมุสลิมสวนพลู : กรุงเทพฯ.

มุมีน๊ะห์ บุงอหยง. 2552. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอิสลามแก่นักเรียน ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตพื้นที่การศึกษายะลา เขต 1. ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาลัยอิสลามศึกษา วิทยาเขตปัตตานี.

มุฮัมมัด อะฎียะฮ์ อัล-อิบรอฮีม. 2531. การศึกษาในอิสลาม. แปลโดย มุฮัมมัด อามีน บินกาซัน. กรุงเทพฯ: อัลญิฮาด.

สายหยุด ภูปุย. 2547. พฤติกรรมด้านจริยธรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง อาจารย์ และผู้ประกอบการหอพัก. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

ลีปนนท์ เกตุทัต. 2539. การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.

เสาวนีย์ จิตหมวด. 2535. “วัฒนธรรมอิสลาม” (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ทางนำ

อ่อนศรี ทองไพจิตร. 2548. จริยธรรมนักเรียนในชั้นเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1 จังหวัดฉะเชิงเทรา.

อับดุลฮาгим วันแอะละาะ. ม.ป.ป. จริยธรรมอิสลาม. กรุงเทพฯ : ศ.วงศ์เสงี่ยม.

Prince of Songkla University
Pattani Campus